

KOUVOLA

Aktiivisten kaupunki

Kouvolan liikuntaohjelma 2023–2032

Sisällys

Lähtökohtia	3
Ohjelman tarkoitus ja laatimistapa	3
Kuntien liikuntapalveluiden lainsäädännöllinen kehikko	4
Yhteiskunnan ja liikuntakulttuurin muutosvirtoja	5
Riittämättömän liikunta-aktiivisuuden yhteiskunnallinen haaste	6
Kouvolan liikunnan ekosysteemi.....	7
Ohjelman päätavoitteet tiivistetysti	8
Olosuhteet – nykytila & kehittäminen.....	9
Ohjelmatyössä käytetty ”olosuhteiden” tarkastelumalli	10
Tilannekuvausta.....	11
Nykytilan kokonaisarviointia.....	12
Kehittämistyön suuntaviivat / Omatoimisen liikkumisen ympäristöt.....	13
Kehittämistyön suuntaviivat / Seuratoiminnan ja ohjatun liikunnan olosuhteet.....	14
Palvelut – nykytila & kehittäminen.....	15
Ohjelmatyössä käytetty ”palveluiden” tarkastelumalli	16
Tilannekuvausta.....	17
Nykytilan kokonaisarviointia.....	18
Kehittämistyön suuntaviivat / Lapset ja nuoret	19
Kehittämistyön suuntaviivat / Työkäiset ja ikääntyneet	20
Toimintatavat ja resurssit – nykytila & kehittäminen.....	21
Nykytilan kokonaisarviointia.....	22
Kehittämistyön suuntaviivat	23
Liitteet	
Ohjausryhmän kokoonpano	24

Aktiivisten kaupunki – Kouvolan liikuntaohjelma

Tekijät: Suunnitelmatyön ohjausryhmä sekä North Sport Consulting Oy:n vastuukonsultit Jan Norra ja Ari Karimäki

Ulkoasu ja taitto: Pirjo Uusitalo-Aura // North Sport Consulting Oy 2023
Valokuvat: Kouvolan kaupunki

Ohjelman tarkoitus ja laatimistapa

Kouvolan kaupunkistrategian keskeisiä tavoitteita on luoda Kouvolasta aktiivisten kaupunkia, jossa on kaikenikäisille asukkaille tarjolla innostavia harrastusmahdollisuuksia. Kouvolan kaupunki haluaa olla ”värikäs pelikenttä”, jossa mahdollistuu liikkuva elämäntapa ja josta löytyy monipuolisia liikuntamahdollisuuksia omatoimiliikkujille sekä laadukasta seuratoimintaa urheilusta kiinnostuneille. Erityisen tärkeänä kaupunkistrategiassa pidetään sitä, että jokaisella lapsella ja nuorella on mahdollisuus löytää Kouvolasta itselleen turvallinen ja mielekäs harrastus.

Tässä esiteltävän liikuntaohjelma asiakirjan tarkoituksena on luoda suuntaviivoja sille, kuinka kaupunkistrategian erilaisia liikkumiseen, liikuntaan ja urheiluun kytkeytyviä tahtotiloja ja linjauksia viedään lähivuosina kaupungin käytännön toimenpiteiksi. Onnistuminen asiassa vaatii sujuvaa yhteistyötä kaupungin eri hallintokuntien välillä sekä laajan sidosryhmäjoukon kanssa. Tästä syystä ohjelma-asiakirjan valmistelu on toteutettu poikkihallinnollisesti ja sen laatimisessa on hyödynnetty laajasti erilaisia osallistamis- ja tausta-aineistoja, kuten esim. liikuntapalveluiden toteuttamia eri-ikäisten asukaskyselyitä (n=4281) sekä seurakyselyä (n=99). Osallistamisen näkökulmasta on ohjelma-asiakirjan luonnos lisäksi käynyt lausuntokierroksella kaupungin liikuntaseuroissa. Ohjelma-asiakirjan sisällöstä vastannut ohjausryhmä on esitelty asiakirjan liiteosiossa. Työssä asiantuntijatukena on toiminut North Sport Consulting asiantuntijayritys. Asiakirjan laatimisprosessin kulku on kuvattu tiiviisti ohessa.

Ohjelmatyössä katsetta on pyritty joiltakin osin kohdistamaan aina vuoteen 2032 saakka. Tarkastelun pitkäkö aikajänne ei mahdollista kiveen hakattujen näkemysten esittämistä liikuntaan liittyvistä tulevaisuuden tarpeista ja toimenpiteistä. Tästä syystä ohjelma-asiakirja tulee nähdä ajan ja tilannemuutosten myötä päivittyvänä työkaluna, jota hyödynnetään kaupungin eri hallintokuntien toimenpiteiden detaljitasoisessa vuosisuunnittelussa. Toivomme ohjelman jalkautuvan laajasti – liikunnan edistäminen on koko kaupungin yhteinen asia.

Ohjelmatyön ohjausryhmä

Ohjelma-asiakirjan työstäminen (maalis-huhtikuu 2023)

- Asiakirjan koostaminen / NSC
- Kaksi ohjausryhmän kokousta

Tulevaisuuskuvan rakentaminen (helmi – maaliskuu 2023)

- Olosuhteisiin, palveluihin ja toimintatapoihin liittyvien toimenpiteiden työstöä
- Kaksi ohjausryhmän kokousta

Tilannekuvan työstäminen (marraskuu 2022 – tammikuu 2023)

- Paikallisen tietoaineiston koostaminen ja analysointi
- Kaksi ohjausryhmän kokousta

Kuntien liikuntapalveluiden lainsäädännöllinen kehikko*

LIIKUNTALAKI (10.4.2015/390)

Liikuntalaki antaa kunnille toimintavelvoitteen - yleisten edellytysten luominen liikunnalle paikallistasolla on kuntien tehtävä. Liikuntalain kokonaisuudistus v. 2015 toi mukanaan myös yhteistyövelvoitteen: kunnan lakisääteisten tehtävien toteuttaminen tulee tapahtua eri toimialojen yhteistyönä. Liikuntalain arvopohjassa on keskeistä yhteiskunnan hyvinvointipolitiikan tukeminen liikunnan avulla. Tavoitteena on selkeästi liikuntaharrastuksen laajentaminen myös uusiin ja liikunnallisesti passiivisiin väestöryhmiin.

KUNTALAKI (10.4.2015/410)

Kuntalain mukaan *"Kunta edistää asukkaidensa hyvinvointia ja alueensa elinvoimaa sekä järjestää asukkailleen palvelut taloudellisesti, sosiaalisesti ja ympäristöllisesti kestäväällä tavalla."*

Liikunta on selkeästi yhteydessä ihmisten työkykyyn, terveyteen ja sitä kautta myös koko yhteiskunnan hyvinvointiin. Liikunta on siten hyvinvointipolitiikan väline ja sillä on merkittävä rooli kuntalaisten työkyvyn ja terveyden ylläpidossa.

Kunnilla on lakisääteinen velvoite luoda ja ylläpitää kuntalaisten hyvinvointia edistävän liikunnan edellytyksiä ja olosuhteita

LAKI SOSIAALI- JA TERVEYDENHUOLLON JÄRJESTÄMISESTÄ (612/2021)

"Kunnan on seurattava kuntalaisten elinoloja, hyvinvointia ja terveyttä sekä niihin vaikuttavia tekijöitä alueittain ja väestöryhmittäin. Kunnassa on raportoitava kuntalaisten hyvinvoinnista ja terveydestä, niihin vaikuttavista tekijöistä sekä toteutetuista toimenpiteistä valtuustolle vuosittain.

-- Kunnan on toimittava hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa ja tuettava sitä asiantuntemuksellaan."

Fyysisen aktiivisuuden seuranta kuuluu osaksi kunnan tehtävää hyvinvoinnin tilan seuraamisessa sekä sen edellytysten edistämiseksi. Kunta työskentelee yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa.

LIIKUNTATOIMINNAN RAHOITUKSEEN JA YHDENVERTAISUUTEEN VAIKUTTAVIA SÄÄDÖKSIÄ JA SÄÄNTELYÄ

Laki opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta (1705/2009) | Valtioneuvoston asetus liikunnan edistämiseksi (55/2015)

Yhdenvertaisuuslaki (1325/2014) | Laki naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta (609/1986)

Laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista (980/2012)

Laki vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista (380/1987) | Kuluttajaturvallisuuslaki (920/2011)

Kuntakohtainen hallintosääntö

PERUSTUSLAKI / SIVISTYKSELLISET OIKEUDET (11.6.1999/731)

"...Julkisen vallan on turvattava jokaiselle yhtäläinen.. mahdollisuus kehittää itseään varallisuuden sitä estämättä."

* Muokattu lähteestä: Kuntaliitto / Liikunnan asema lainsäädännössä

Yhteiskunnan ja liikuntakulttuurin muutosvirtoja

Liikuntaohjelman tarkoituksena on tuottaa näkemystä ja konkreettisia tulevaisuuden suuntaviivoja Kouvolan kaupungin liikuntapalveluille ja kaupungin muulle liikkumisen edistämistyölle. Osana ohjelmatyötä on siten pyritty tunnistamaan myös keskeisiä yleisiä yhteiskunnallisia ja liikuntakulttuurin muutosvirtoja, jotka tuovat sekä tulevaisuuden haasteita että mahdollisuuksia paikallistason kehittämistyölle.

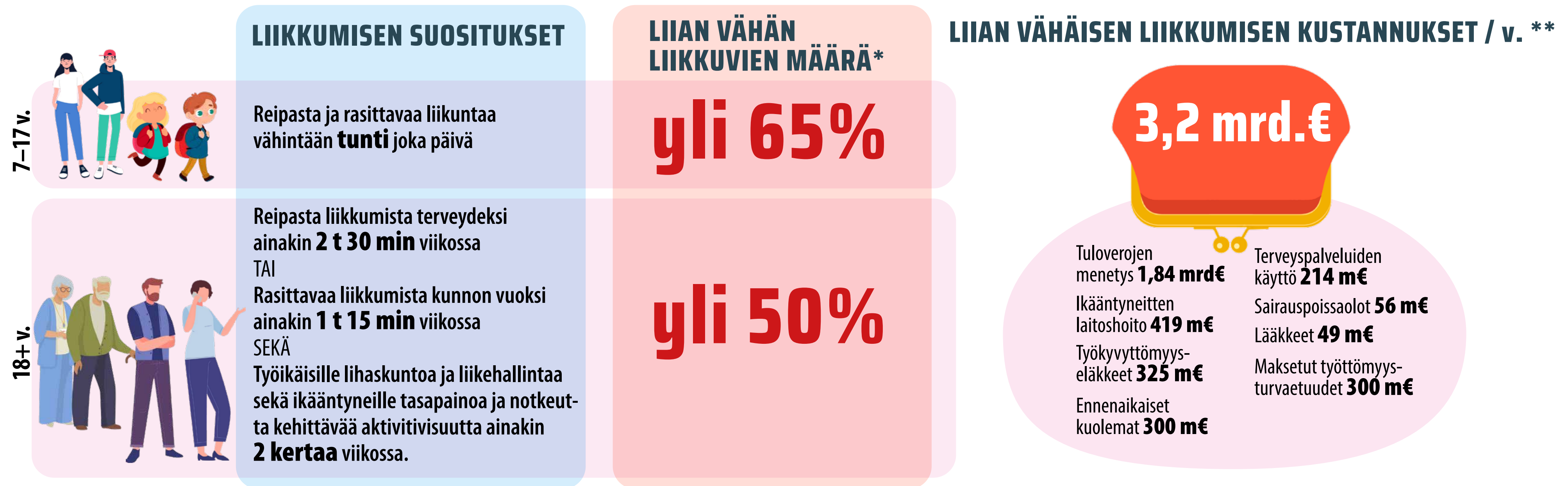
Alla olevaan kuvaan on koottu North Sport Consulting oy:n toimesta tällaisia tekijöitä. Kyseistä kuvaa on hyödynnetty ohjelman laatimisprosessin eri vaiheissa keskustelun herättäjänä ja yleisenä tausta-aineistona. Kuvassa punaisella merkityt kehityskulut ovat sellaisia, jotka on prosessissa arvioitu erityisen relevanteiksi Kouvolan kaupungin näkökulmasta ja niitä on pyritty painotetusti huomioimaan liikuntaohjelman laatimisessa.

Riittämättömän liikunta-aktiivisuuden yhteiskunnallinen haaste

Kuntien lakisääteisenä tehtävänä on luoda ja ylläpitää kuntalaisten hyvinvointia edistävän liikunnan edellytyksiä ja olosuhteita. Kyseiselle ydintehtävälle on tänä päivänä entistä suurempi yhteiskunnallinen tarve, kuten alla oleva kuva osoittaa. Kuvassa on pelkistään esitetty nykyinen ”liikkumattomuuden haaste” valtakunnallisella tasolla tarkasteltuna.

Liikuntaohjelman tarkoituksena on kuvata niitä keskeisiä keinoja, joilla Kouvolan kaupunki tarttuu kuvattuun yhteiskunnalliseen haasteeseen. Kuten kuva vahvasti viestii – kyse ei ole pelkästään kuntalaisten hyvinvoinnista vaan merkittävässä määrin myös kuntataloudesta.

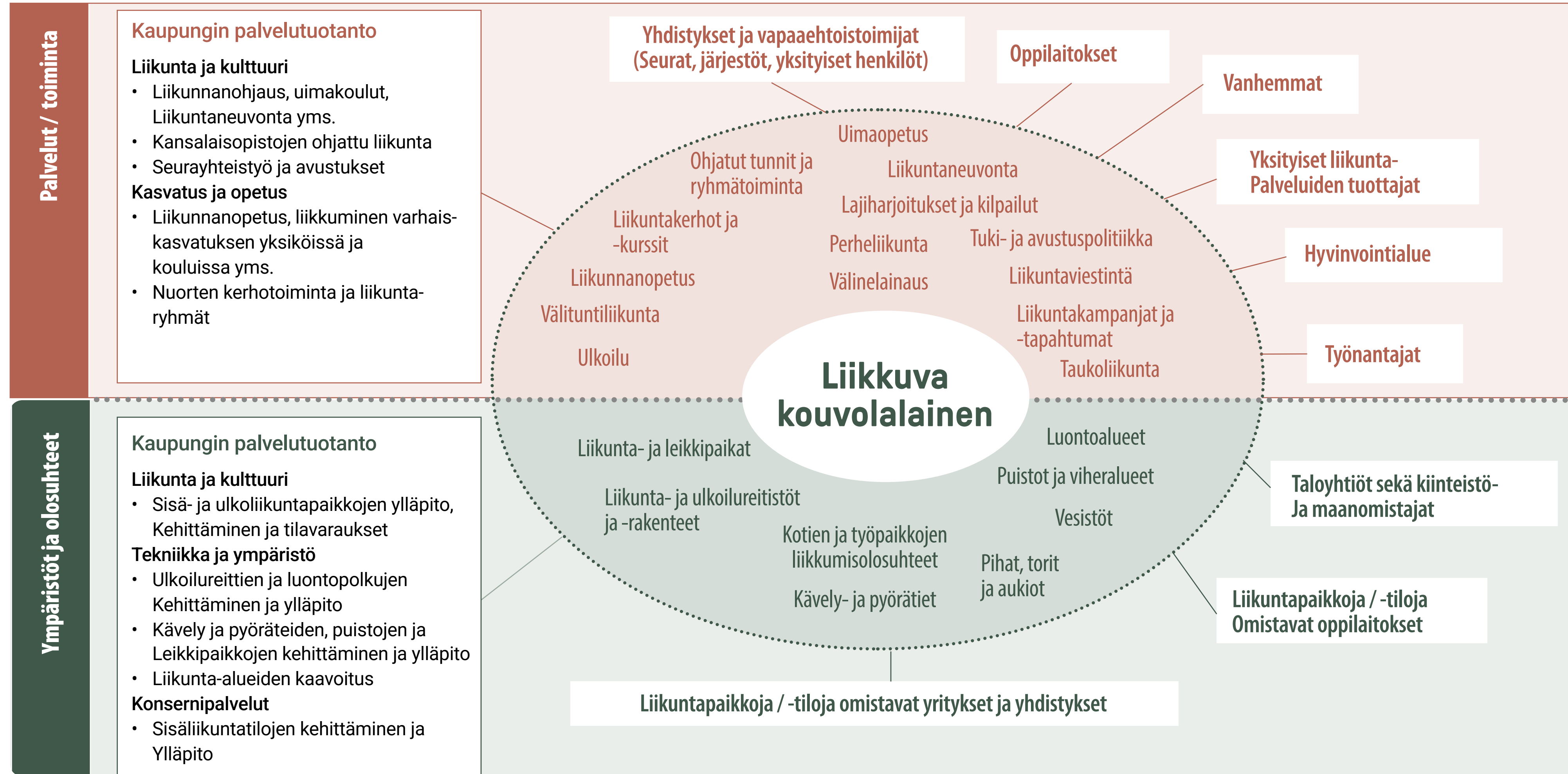

* Karkeistus tuoreimmista valtakunnallisista tutkimuksista (mm. Liikuntaraportti : Suomalaisen mitattu liikkuminen, paikallaanolo ja fyysinen kunto 2018–2022)

** ”Liikkumattomuuden kustannukset” (UKK instituutti, 2023)

Kouvolan liikunnan ekosysteemi

– ydintoimijoiden ja -toimintojen hahmottamista

Ohjelman päätavoitteet tiivistetysti

Taustalla kaupunkistrategia

Kaupunkistrategian tavoitteita, jotka erityisesti linkittyvät liikuntaohjelmaan:

1. "Kouvola on värikäs pelikenttä"
  - Liikkuva elämäntapa
  - Monipuoliset liikuntamahdollisuudet
  - Lasten ja nuorten laadukas harrastustoiminta
  - Urheilukaupunki-imago
2. "Kouvola on turvallinen kotipesä"
  - Toimivat ja saavutettavat palvelut
  - Sujuva liikkuminen
  - Luonto alkaa takapihalta
3. "Kouvola on luonnollinen perusta"
  - Mielekäs ja merkityksellinen elämä
  - Perheiden hyvinvoinnin edistäminen
  - Kestävä ja ympärivuotinen matkailu

Liikuntaohjelman päätavoitteet

Olosuhteiden kehittäminen

Saadaan ohjelmakauden aikana ratkaistuksi kaupungin isoihin sisäliikunta- paikkoihin liittyvät uudistamistarpeet sekä vahvistettua määrällisesti ja laadullisesti kaupunkilaisten omatoimista liikkumista tukevaa lähiliikuntapaikkojen sekä liikkumisreitistöjen verkostoa. Lisäksi tavoitteena saadaan kaupungin keskeiset pallo- ja urheilukentät päivitettyksi nykytarpeiden vaatimalle tasolle.

Palveluiden kehittäminen

Saadaan ohjelmakauden aikana luoduksi kaupungin kaikkiin varhaiskasvatustyksiköihin ja kouluihin pysyvät rakenteet ja toimintamallit, jotka mahdollistavat lasten riittävän fyysisen aktiivisuuden päivittäin. Lisäksi mahdollistetaan jokaiselle kouvolaalaiselle lapselle ja nuorelle mielekäs liikuntaharrastus kehittämällä kaupungin liikuntakerhotarjontaa sekä edistämällä tukimekanismein heidän seuraharrastamistaan. Aikuisväestön osalta tavoitteena on lisätä kaupungin ohjatun liikunnan houkuttelevuutta tarjontaa kehittämällä erityisesti vähän liikkuvien ja erityisryhmien osalta. Lisäksi tavoitteena on saada ohjelmakauden aikana liikuntaneuvonnan ja hyvinvointialueen väliset palveluketjut sujuviksi ja kattaviksi kaikenikäisille.

Toimintatavat ja resurssit

Ohjelmakauden aikana tavoitteena on erityisesti vahvistaa kaupunkiorganisaation sisäistä yhteistyötä liikkumisen edistämistyössä sekä myös uudistaa seurayhteistyön toimintatapoja. Lisäksi ohjelmakaudella tavoitteena on optimoida kaupungin olosuhdeverkostoa ja palveluita suhteessa käytössä oleviin resursseihin sekä edelleen kehittää kaupungin viestintävälineitä ja osallistamistapoja erilaisia kohderyhmiä entistä paremmin palveleviksi. Myös digitalisaation mahdollisuuksia hyödynnetään toimintatapojen sujuvoittamisessa.

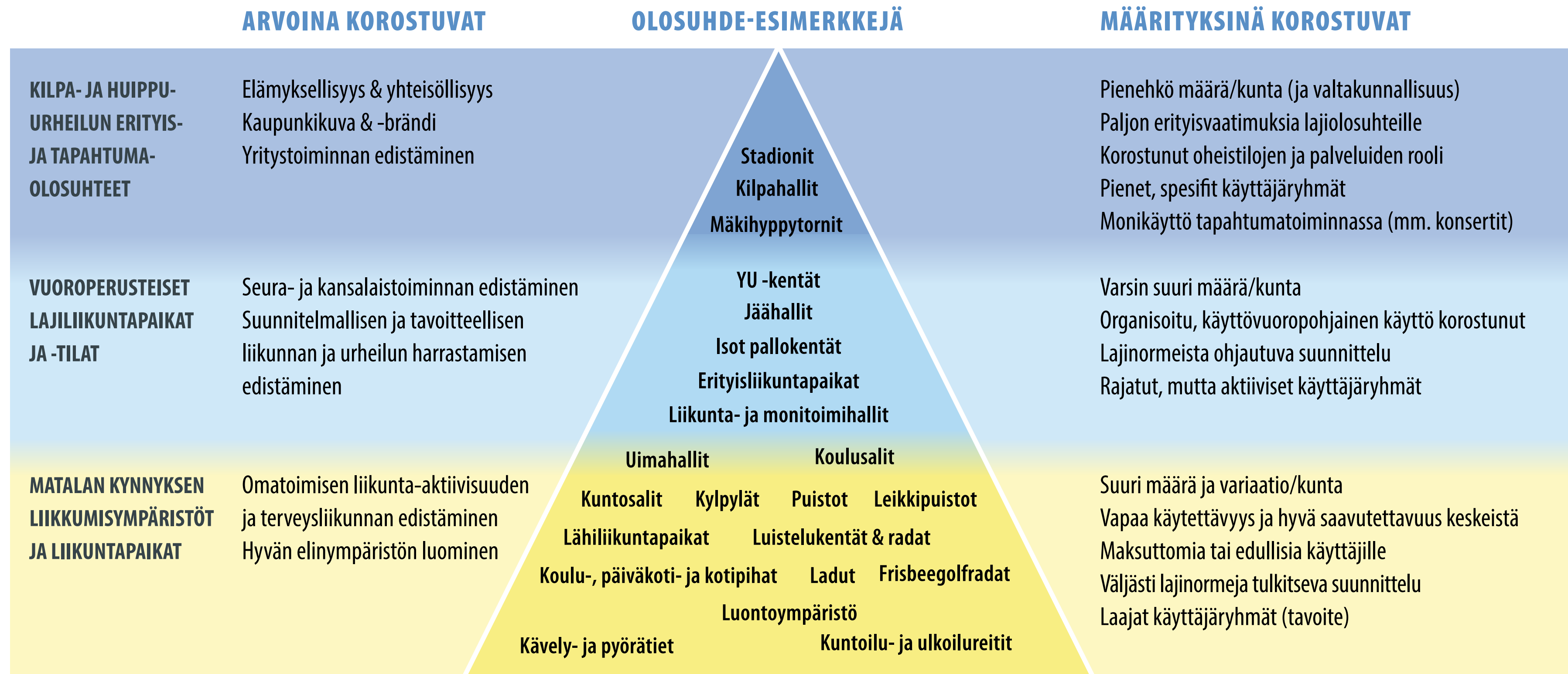
A man wearing a black beanie, a dark blue quilted jacket with 'Kouvolta LIIKUNTA' on the sleeve, and a blue backpack is walking through a forest. The background shows tall, thin trees and a snowy ground.

Olosuhteet – nykytila ja kehittäminen

Ohjelmatyössä käytetty ”olosuhteiden” tarkastelumalli

Perinteinen liikuntapaikka -käsite kuvaa huonosti sitä laajaa paikkojen, ympäristöjen ja olosuhteiden kokonaisuutta, joissa fyysinen aktiivisuus erilaisina liikkumis-, liikunta- tai urheilusuorituksina tapahtuu. Liikuntaohjelmassa puhutaan tästä syystä liikuntapaikan sijaan liikuntaolosuhteista. Käsitevalinnalla halutaan suunnitelmassa ohjata eri toimijatahojen ajattelua laaja-alaisempaan suuntaan ja edesauttaa poikkihallinnollisten ja muiden organisatoristen raja-aitojen ylittämistä yhteisessä kehittämistyössä.

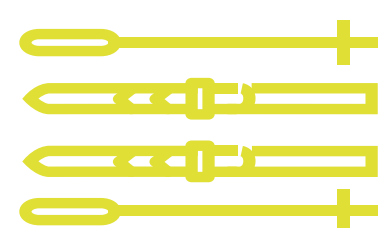
Liikkumisympäristöjen laajan kokonaisuuden hahmottamisen ja jäsentämiseen on ohjelmatyössä käytetty alla olevaa North Sport Consultingin tuottamaa kuvaustapaa. Kuvaustavalla on haluttu tehdä näkyväksi myös erilaisiin liikkumisympäristöihin liittyviä erilaisia arvopäämääriä.

Tilannekuvausta

vuoden 2023 olosuhdeverkosto lukujen valossa

Kaupungin tuottamat ulkoliikuntaolosuhteet	Määrä
Pyörätiet	375 km
Ladut & kuntoradat / Valaistut ladut & kuntoradat / tykkilumiladut	180 km /110 km / 2 kpl
Luontopolut / ulkoilureitit	27 km / 41 km
Nurmi- & tekonurmikentät / hiekkakentät	15 kpl / 16 kpl
Yleisurheilukentät	8 kpl
Ulkojääkentät	34 kpl
Hyppymäet	2 kpl
Lähiliikuntapaikat (koulupihakohteet & monitoimiareenat)	18 kpl
Tenniskentät	8 kpl
Beachvolley-alueet	2 kpl
Ulkokuntoilupisteet / Kuntoportaat	13 kpl / 3 kpl
Uimarannat / talviuintipaikat	13 kpl / 2 kpl
Frisbeegolfradat	3 kpl
Leikkipaikat	108 kpl
Skeittipaikat	5 kpl
Moottoriturheiluradat	3 kpl
Laskettelukeskukset	1 kpl

Kaupungin tuottamat sisäliikuntaolosuhteet	Määrä
Koulujen yhteydessä olevat liikuntasalit	29 kpl
Nuorisotalon liikuntasali (Sporttitalo)	1 kpl
Liikuntahallit/ uimahallit / jäähallit	14 kpl/4 kpl/4 kpl
Kuntosalit / muut sisäliikuntatilat	12 kpl /5 kpl

Yritysten tai seurojen tms. ylläpitämät paikat	Määrä
Kunto- & crossfitsalit / Muut salit (tanssi, jooga, pilates yms)	21 kpl / 12 kpl
Mailapelihallit (tennis, padel tms.)	7 kpl
Palloiluhallit	1 kpl
Keilahalli	3 kpl
Golfkentät	2 kpl
Ratsastustallit	1 kpl
Ravirata	1 kpl
Ampumaradat	4 kpl
Frisbeegolfradat	4 kpl

Nykytilan kokonaisarviointia

Ohjausryhmän tilannearviointia

Vahvuudet / Mahdollisuudet

- Kaupungissa kokonaisuudessaan varsin monipuolinen liikuntapaikkatarjonta – myös kilpa- ja huippu-urheilun tarpeiden osalta
- Kaupungin alueella valtakunnallisestikin arvostettuja luontoliikuntakohteita / virkistys-alueita (mm. Repoveden alue, Kymijoki). Paljon myös houkuttelevaa lähiluontoa asuin-alueilta hyvin saavutettavissa.
- Kaupungin alueella varsin kattava ja laadukas kävely- ja pyöräteiden verkosto arkiliikkumiseen
- Kaupunkirakenne mahdollistaa toimivien liikuntapaikkakeskittymien toteuttamisen
- Liikuntaolosuhteiden kehittämiseksi mahdollisuuksia myös osana muita hankkeita (esim. koulurakentaminen & kiinteistökehittäminen)
- Liikuntapaikkojen käytön tehostamisessa myös paljon lisämahdollisuuksia

Heikkoudet / Uhat

- Kaupungin liikuntapaikkaverkostossa paljon korjausvelkaa
- Laaja kaupunkialue haaste liikuntapaikkapalveluiden yhdenvertaiselle sijoittumiselle sekä saavutettavuudelle
- Yksityinen liikuntapaikkarakentaminen ollut kaupungissa varsin vähäistä
- Liikuntapaikkoihin liittyvä jatkuva vaatimustason nousu vaikeasti ratkottavissa kunnallisessa palvelutuotannossa (mm. lajiliittojen vaatimukset)
- Useat isot yhteiskunnalliset muutostrendit tuottavat haasteita liikuntapaikkapalveluille tulevaisuudessa (kuntatalouden kiristyminen, ilmastonmuutos, väestön ikääntyminen, vapaaehtoistoiminnan heikkeneminen yms.)
- Sukupuolten ja liikuntalajien välinen tasa-arvo olosuhteissa ei toteudu suhteessa harrastajamääriin

Poimintoja paikallisista kyselyaineistoista*

- Aikuisväestöstä yli 80% vähintään melko tyytyväisiä kaupungin
- liikuntapaikkatarjonnan monipuolisuuteen
- Aikuisväestöstä n. 80% vähintään melko tyytyväisiä kaupungin liikuntapaikkojen saavutettavuuteen
- Liikuntaseuroista 87% tyytyväisiä harjoitus- ja kilpailutilojen tarjontaan kaupungissa
- Liikuntaseuroista 85% tyytyväisiä kaupungin liikuntatilojen vuorovarausjärjestelmään

- Yläkouluikäisistä 46% pitää oman koulupihansa liikuntamahdollisuuksia melko tai erittäin huonona
- Liikuntaseuroista lähes 40% ja ikääntyneistä yli 30% tyytymättömiä kaupungin liikuntapaikkamaksujen tasoon
- Työikäisistä 33% tyytymättömiä kaupungin ulkokuntosalitarjontaan

* Kaupungin toteuttamat asukas- ja seurakyselyt vuosilta 2017-2021

Kehittämistyön suuntaviivat / omatoimisen liikunnan olosuhteet

Keskeiset hankekokonaisuudet	Päätoimenpiteitä
<p>Uimahalliverkoston uudistaminen Kaupungin nykyinen neljän uimahallin verkosto vaatii uudistamista ja supistamista. Nykyisessä verkostossa ongelmia niin uimahallien laatutason, teknisen kunnon kuin myös hallien energiatehokkuuden osalta.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Uuden uimahallin rakentaminen kaupunkikeskustan alueelle. Hallin hankesuunnitelma valmistunut v. 2023. Hallin rakentaminen v. 2024–2026 aikana. • Muun uimahalliverkoston tarkastelu uuden päähallin valmistumisen jälkeen, jolloin päätökset muita halleja koskevista toimenpiteistä. Tavoitteena, että kaupungin uimahalliverkosto ajan tasalla 2030-luvun alkuun mennessä.
<p>Lähiliikuntaolosuhteiden kehittäminen Hyvin saavutettavat ja liikkumaan innostavat lähiliikuntaolosuhteet ovat kaupunkilaisten omatoimisen liikunnan perusedellytys - erityisesti lasten ja nuorten sekä ikääntyneiden osalta. Ohjelmakaudella kehittämistyössä panostetaan erityisesti kaikenikäisiä liikkuja palvelevien alueellisten aktiivipuistohankkeiden toteuttamiseen.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Toteutetaan 6 ”aktiivipuistohanketta” eri puolille kaupunkia (Kuusankoski, Valkeala, Anjala/Inkeroinen, Elimäki, Korja ja Jaala). Puistojen suunnittelussa lähtökohtana aluekohtaiset käyttäjien tarpeet. Kohteiden toteutus vuosien 2024–2032 aikana, tavoitteella 1/vuosi. • Kehitetään kaupungin ulkokuntoilumahdollisuuksia toteuttamalla aktiivisesti ulkokuntoilupisteitä eri puolille kaupunkia. Tavoite vähintään 6 kpl 2020-luvun aikana. • Jatketaan aktiivisesti koulupihojen kehittämistä lasten ja nuorten alueellisina lähiliikuntapaikkoina mm. osana uusia lähivuosien kouluhankkeita.
<p>Liikunta- ja ulkoilureitistöjen parantaminen Erilaiset arkiliikkumiseen ja kuntoliikuntaan tarkoitetut polut, radat, tiet ja reitistöt ovat aikuisväestön eniten käyttämiä liikuntaolosuhteita. Ohjelmakauden aikana mm. vahvistetaan niiden laatua ja turvallisuutta erityisesti käytetyimpien ydinreitistöjen osalta.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Tehdään valmiiksi kaupungin virkistysreitistöjen kehittämissuunnitelma, mikä jäsentää erityisesti luonto- ja ulkoilureitistöjen kehittämistoimenpiteiden kohdistamisia 2020-luvun osalta. Suunnitelma valmistumassa v. 2024 alkuun mennessä. • Peruskorjataan kaupungin kuntorataverkostoa mm. ratapohjien ja valaistuksen osalta (kohteita mm. maakaasulinja. Kouvola-Valkeala, Voikkaa ja Jaala radat). Tavoitteena 1 rata/v. 2024–2032 aikana. • Parannetaan kävely- ja pyörätieverkoston laatua kävelyn ja pyöräilyn edistämissuunnitelman pohjalta. Erityishuomiota kehittämistyössä kiinnitetään mm. pyöräpysäköintiin.
<p>Talviliikuntaolosuhteiden kehittäminen Ilmastonmuutos tekee talviliikuntaolosuhteiden luomisesta aiempaa haastavampaa. Muuttuvaan tilanteeseen on jossain määrin sopeuduttava luonnonolosuhteita korvaavilla ratkaisuilla.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Toteutetaan kaupunkikeskustan alueelle tekojäärata, mikä varmistaa toimivat luisteluolosuhteet koko talvikaudelle erityisesti perheliikunnan näkökulmasta. Tekojääradan rakentaminen v. 2026–2028. Kehitetään kaupungin latuverkostoa erityisesti yhdyslatuja parantamalla. Lisäksi tavoitteena lisätä keinolumilatujen määrää ohjelmakauden aikana • Jatketaan Mielakan laskettelukeskuksen kehittämistä yhteistyössä rinneyhtiön kanssa

Kehittämistyön suuntaviivat / seuratoiminnan ja ohjatun liikunnan olosuhteet

Keskeiset hankekokonaisuudet	Päätoimenpiteitä
<p>Halli- ja saliverkoston uudistaminen ja kunnostaminen Kaupungin liikunta- ja urheiluhallien sekä muiden sisäliikuntasalien verkosto vaatii uudistamista. Nykyisestä sisäliikuntatilaverkostosta katoaa merkittävästi tilakapasiteettia kouluverkoston supistumisen takia sekä joidenkin käyttöikänsä päähän tulevien hallien poistumisen myötä. Lisäksi osa nykyisen verkoston ydinpaikoista on peruskorjaustarpeessa (mm. jäähalli) ja myös reagoitua muuttuneisiin lajiolosuhdetarpeisiin vaaditaan (esim. kasvavat uudet lajit kuten cheerleading)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Kouvolan jäähallin ydintoimintoja koskeva peruskorjaus sekä hallin uudistaminen tapahtuma- ja messukäytön näkökulmasta. Toteutetaan asteittain 2020 -luvun aikana. Halli kokonaisuudessaan valmis v. 2032 mennessä. • Peruskorjataan Mansikka-ahon liikuntahalli, Valkealatalon liikuntatilat (ei uimahalli) sekä Kuusankosken urheilutalo v. 2032 mennessä. • Tehdään muiden pienempien liikuntahallien ja -salien osalta erillinen toimenpidesuunnitelma, jossa lähtökohtana mm. ko. tiloja koskevien kuntokartoitusten tuottama tieto sekä eri tilojen profilointimahdollisuuksien ja tilojen puutteesta erityisesti kärsivien lajien tarpeiden huomioiminen. Toimenpidesuunnitelma valmistuu isojen hallihankkeiden toteutusratkaisujen varmistumisen myötä. • Huomioidaan uusissa 2020 -luvun koulurakennushankkeissa alueelliset sisäliikuntaolosuhteiden kehittämistarpeet ja niistä nousevat salien profilointimahdollisuudet • Uuden monitoimihallin toteuttaminen kaupunkikeskustaan yksityisen investoinnin ja kaupungin yhteistyönä. Hallissa huomioidaan erityisesti sisäpalloilulajien tarpeet. Tavoitteena rakentamisen toteuttaminen v. 2024–2026 aikana.
<p>Pallo- ja urheilukenttäverkoston kehittäminen Nykyisessä ulkokenttäverkostossa kehittämistarpeita erityisesti keskeisten pallokenttien muuttamisessa tekonurmikentiksi, mikä merkittävästi parantaa kenttäverkoston käyttökapasiteettia ja myös vähentää kenttien ylläpitokustannuksia. Myös kaupungin keskeiset kilpatason pääkentät vaativat olosuhteidensa osalta ajantasaistamista.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Saviniemen jalkapallostadionin kunnostaminen (tekonurmen uusiminen, valaistuksen päivittäminen sekä katsomon ja oheistilojen parantaminen). Toteutus v. 2023–2026 aikana. • Tekonurmikenttäsuunnitelman tekeminen, jonka pohjalta muutetaan nykyisiä ulkopalloilulajien kannalta keskeisimpiä kenttiä tekonurmipohjaisiksi 2020 -luvun aikana. Tekonurmikenttäsuunnitelman laatiminen 2024 aikana. • Kunnostetaan nykyistä yleisurheilukenttäverkostoa pääkenttien osalta - mm. Kuusankosken urheilukentän oheistilojen kunnostus sekä Valkealan ja Korian kenttien suorituspaikkojen hoitopinnoitukset. Hankkeiden toteutus 2024–2027 aikana.

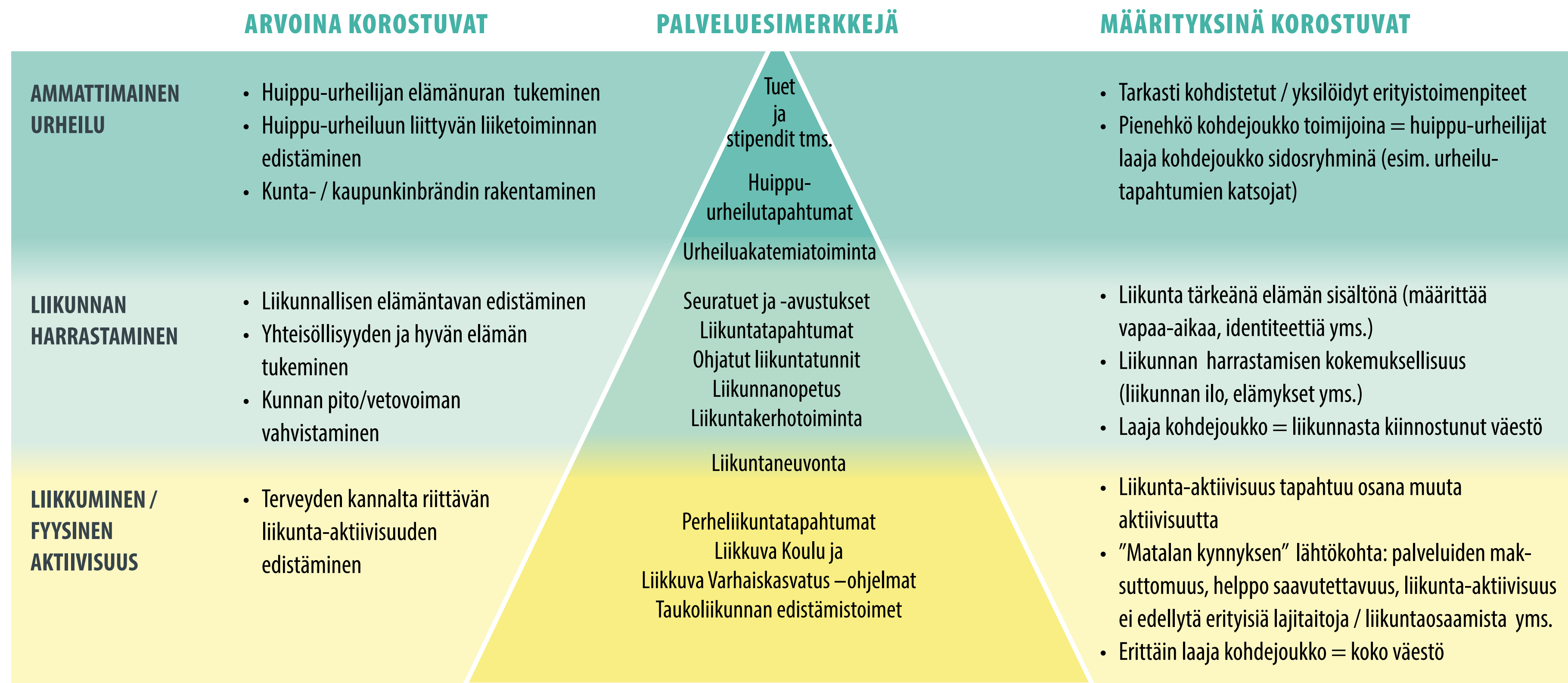

Palvelut – nykytila ja kehittäminen

Ohjelmatyössä käytetty ”palveluiden” tarkastelumalli

Asiakirjan edellisessä osassa esitettiin tarkastelumalli, jota ohjelmatyössä käytettiin jäsentämään liikuntaolosuhteiden laajaa kokonaisuutta. Vastaavatyypistä, alla esitettyä mallia, hyödynnettiin ohjelmatyössä myös palveluiden tarkastelussa.

Palveluilla asiakirjassa tarkoitetaan siten laajasti kaikkia erilaisia, alla kuvattujen esimerkkien tyyppisiä toimintoja ja toimenpiteitä, joita kaupunki toteuttaa liikkumisen, liikunnan ja urheilun edistämiseksi.

Tilannekuvausta joitakin tunnuslukuja vuosilta 2022–2023

Lapset ja nuoret

34

Päiväkotia (100%) mukana
valtakunnallisessa Liikkuva
varhaiskasvatus -ohjelmassa

25

Liikuntaneuvojaksi
koulutettua varhais-
kasvatuksen opet-
tajaa ja lasten-
hoitajaa

27

Koulua (100%) mukana
valtakunnallisessa
Liikkuva koulu -ohjelmassa

1 500

Koululaista mukana
"Harrastamisen Kouvolan
malli" liikuntatoiminnassa

2 500

Lasta vuosittain
kaupungin uima-
opetuksessa

Aikuisväestö

72

Kaupungin liikunta-
palveluiden tuottamaa
liikuntaryhmää aikuis-
väestölle painottuen
erityisliikuntaan

46

vapaaehtoista vertais-
ohjaajaa ikääntyvien
liikuntaryhmissä

176

Kansalaisopistojen tuottamaa
liikunta- / tanssikurssia aikuis-
väestölle

3 400

Liikkujaa kaupungin ja
kansalaisopistojen ryhmissä

Seurayhteistyö

110

paikallista liikunta-
ja urheiluseuraa

216 000 €

avustuksia seuroille ja
yhdistyksille liikuntatoimintaan

82

kaupungin avustuksilla
tuettua liikunta-
seuraa/yhdistystä

Nykytilan kokonaisarviointia

Ohjausryhmän tilannearviointia

Vahvuudet / Mahdollisuudet

- Kaupungissa laaja ja monipuolinen tarjonta liikunnan harrastamiseen kaupungin ohjauspalveluiden, seuratoiminnan sekä yritysten toimesta.
- Liikkuva varhaiskasvatus ja Liikkuva koulu -ohjelmat sekä Harrastamisen Kouvolan malli jalkautuneet varsin hyvin kaupungin varhaiskasvatyüksiköihin ja kouluihin.
- Kaupungin liikuntapalveluiden henkilöstö osaavaa ja palveluultista.
- Kaupungin ja liikuntaseurojen yhteistyölle rakenteet olemassa, samoin yhteistyön vahvistamiselle on hyvät edellytykset.
- Kaupungin nuorisopalvelut aktiivinen nuorten liikuttamisessa (mm. Sporttitalo) ja siinä toiminnassa on edelleen paljon kehittämispotentiaalia.
- Ikääntyneiden liikunnan vertaisohjaajatoiminta Kouvolassa on aktiivista ja toiminnalla on tärkeä merkitys ikääntyvän väestön määrän lisääntymisen vuoksi.
- Yritysten ja organisaatioiden henkilöstöliikunnassa myös kasvupotentiaalia – tässä kaupunki voisi työnantajana olla esimerkin näyttäjänä.

Heikkoudet / Uhat

- Pääosa kouvoolalaisista liikkuu oman terveytensä ja hyvinvointinsa kannalta liian vähän. Erityisesti lasten ja nuorten vähäinen liikkuminen on huolestuttavaa.
- Liikunnan edistämistyön koordinoinnissa eri toimijoiden välillä on parannettavaa – nyt tehdään osin päällekkäisiä asioita.
- Kaupunkirakenne tuo haasteita palveluiden saavutettavuuteen.
- Osa ydinpalveluista hankerahoituksella (mm. kerhotoiminnassa) – riskinä rahoituksen loppuminen ja palveluiden hiipuminen.
- Yleiset yhteiskunnalliset muutokset haastavat palveluiden tuottamista - mm. kuntatalouden yleinen heikkeneminen, väestörakenteen muutokset ja koveneva kilpailu ihmisten vapaa-ajasta (mm. lisääntynyt "ruutuaika").

Poimintoja paikallisista kyselyaineistoista*

- Kouluikäisistä 75% tyytyväisiä kaupungin liikuntamahdollisuuksiin
- Alakouluikäisistä 60% säännöllisesti mukana liikuntaseuratoiminnassa
- Aikuisväestöstä yli 80% tyytyväisiä kaupungin liikuntapalveluihin kokonaisuudessaan
- Ikääntyneistä 84% tyytyväisiä kaupungin liikunnanohjauspalveluihin

- Ikääntyneistä 40% arvioi, että "Ohjauksen tai riittävän ohjeistuksen puute" rajoittaa vähintään jonkin verran heidän liikunnan harrastamista / liikkumista
- Kouluikäisistä 32% kokee, että hänen liikuntaharrastustansa rajoittaa seuratoiminnan liika kilpailuhenkisyys
- Työikäisistä 26% kokee, että sopivan liikuntaharrastuksen puute rajoittaa merkittävästi tai kokonaan hänen liikunta-aktiivisuutta
- Liikuntaseuroista 41% tyytymättömiä seurojen taloudelliseen tukemiseen

* Kaupungin toteuttamat asukas- ja seurakyselyt vuosilta 2017-2021

Lasten ja nuorten palvelut

Keskeiset toimenpidekokonaisuudet	Päätoimenpiteitä
<p>Varhaiskasvatus- ja koulupäivän aikaisen liikkumisen edistäminen Varhaiskasvatus ja esiopetus sekä koulut lasten ja nuorten päivittäisen liikkumisen edistämisen näkökulmasta tärkeimpiä toimintaympäristöjä. Keskeisimmät edistämistoimet liittyvät niissä valtakunnallisten toimenpideohjelmien paikalliseen jalkauttamiseen sekä paikallisten liikkumista edistävien toimenpiteiden toteuttamiseen.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Jatketaan aktiivisesti Liikkuva varhaiskasvatus –ohjelman ja suositusten toteuttamista kaupungin varhaiskasvatusyksiköissä. Huomioidaan ja kehitetään lasten liikkumisen edistämässä huoltajien kanssa tehtävää yhteistyötä. • Edistetään edelleen Liikkuva koulu -ohjelmaa kaupungin peruskouluissa. Painopisteenä erityisesti välituntien ja koulumatkojen yhteydessä tapahtuvan liikkumisen lisääminen sekä toiminnallisten oppituntien edistäminen. • Edistetään nuorten koulupäivien aikaista liikkumista ”Liikkuva Opiskelu” sekä ”Kunnossa Kassulle” -toimenpiteiden kautta yhteistyössä toisen asteen oppilaitosten kanssa. • Vahvistetaan liikunta/urheilulinjojen tarjontaa yhteistyössä paikallisten oppilaitosten kanssa (esim. urheilulukion toteuttaminen, liikuntaluokkien lisääminen peruskouluihin yms.)
<p>Lasten ja nuorten liikunnan harrastamisen edistäminen Liikunta eri muodoissaan on lasten ja nuorten suosituin harrastussisältö. Ohjelmakauden tavoitteena on lisätä lasten ja nuorten mahdollisuuksia harrastaa liikuntaa erityisesti kehittämällä matalan kynnyksen harrastamismahdollisuuksia sekä tukemalla liikuntaseurojen toimintaa.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Edistetään koulupäivän yhteyteen sijoitettavaa matalan kynnyksen liikuntakerhotoimintaa vahvistamalla ja lisäämällä ”Harrastamisen Kouvola malli” -toimintaa ala- ja yläkouluissa. Toiminnan sisältöjen pohjana lasten ja nuorten paikalliset / koulukohtaiset liikuntalajitoiveet. Tavoitteena saada kerhotoiminnan pariin lisää lapsia ja nuoria. • Kehitetään palveluita, jotka lisäävät lasten ja nuorten omatoimisen liikunnan harrastamisen mahdollisuuksia. Mahdollisina keinoina esim. liikuntapassit (=suora rahallinen tuki liikuntapaikkamaksuihin) sekä lapsille ja nuorille suunnattujen palvelutuotteiden innovointi (esim. uimahalleissa, kuntosaleissa tms.) • Kehitetään kaupungin avustus- ja tukipolitiikkaa entistä vahvemmin lasten ja nuorten liikuntaharrastamista lisäävään suuntaan ja huomioiden aiempaa paremmin myös erilaiset erityisliikkujaryhmät.
<p>Lasten ja nuorten liikuntaneuvonnan vahvistaminen Liian vähäinen liikunta-aktiivisuus kytkeytyy osalla lapsista ja nuorista vahvasti erilaisiin muihin elämäntapahaasteisiin – tässä ratkaisujen hakemisessa on liikuntaneuvonnan palveluilla tärkeä rooli. Neuvontapalveluiden kehittämistarpeet linkittyvät vahvasti myös Hyvinvointialue –uudistuksen synnyttämiin uudistustarpeisiin.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Kehitetään lapsille ja nuorille suunnattuja liikuntaneuvontapalveluita yhteistyössä Hyvinvointialueen kanssa. Erityistä huomiota kiinnitetään palveluketjun jatkuvuuteen – esim. kytkien liikuntaneuvontaa äitiysneuvolapalveluihin, sekä koulu- ja opiskelijaterveydenhuoltoon.

Työikäisten ja ikääntyneiden palvelut

Keskeiset toimenpidekokonaisuudet	Päätoimenpiteitä
<p>Aikuisväestön ohjatun liikunnan tarjonnan parantaminen Kaupungin tuottamassa ohjatussa liikunnassa lähtökohdaksi matalan kynnyksen palvelutoiminta ja erityisryhmien painotettu huomioiminen. Ohjelmakaudella toimintaa parannetaan vahvistamalla ydintoimijoiden yhteistyötä ja kehittämällä palveluiden sisältöjä ja profilointia.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Vahvistetaan ja tehostetaan kaupungin liikuntapalveluiden, kansalaisopistojen sekä kolmannen sektorin yhteistyötä palvelutuotannossa (esim. vähentämällä palveluiden päällekkäisyyksiä ja tarkentamalla työnjakoa). • Kehitetään ohjatun liikunnan palveluiden sisältöjä huomioiden muutokset paikallisissa tarpeissa (esim. ikääntyneiden ohjauspalveluiden ja lähipalveluiden kehittäminen) sekä paikallisissa toimintaolosuhteissa (esim. uuden uimahallin myötä vesiliikunnan palveluiden kehittäminen) • Kehitetään ja ylläpidetään aktiivisesti kaupungissa toimivaa vertaisohjaajaverkostoa
<p>Omatoimista liikuntaa edistävien palveluiden kehittäminen Pääosa aikuisväestöstä harrastaa liikuntaa omatoimisesti. Omatoimista liikuntaa pyritään edistämään ohjelmakaudella erilaisilla liikuntatapahtumilla ja kampanjoilla sekä kehittämällä mm. liikuntavälinelainaamo toimintaa.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Kehitetään ja toteutetaan yhteistyössä eri toimijatahojen kanssa (seurat, yritykset, kaupungin elinvoima/ matkailutoimijat yms.) liikuntaan liittyviä paikallisia tapahtumia, kampanjoita sekä tempauksia. • Kehitetään kaupungin liikuntavälinelainaamotoimintaa yhteistyössä kirjastopalveluiden kanssa esim. lisäämällä / monipuolistamalla lainattavien välineiden tarjontaa.
<p>Aikuisväestön liikuntaneuvonnan vahvistaminen Liian vähäinen liikunta-aktiivisuus kytkeytyy osalla aikuisväestöä vahvasti erilaisiin muihin elämäntapahaasteisiin – tässä ratkaisujen hakemisessa on liikuntaneuvonnan palveluilla tärkeä rooli. Neuvontapalveluiden kehittämistarpeet linkittyvät vahvasti myös Hyvinvointialue –uudistuksen synnyttämiin uudistustarpeisiin.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Kehitetään aikuisväestölle suunnattuja liikuntaneuvontapalveluita yhteistyössä Hyvinvointialueen kanssa. Erityistä huomiota kiinnitetään palveluketjujen jatkuvuuteen eri toimijoiden välillä. • Vahvistetaan liikuntaneuvontaan liittyvää osaamista ja resursseja.

**Toimintatavat ja resurssit
– nykytila ja kehittäminen**

Nykytilan kokonaisarviointia

Ohjausryhmän tilannearviointia

Vahvuudet / Mahdollisuudet

- Urheiluun ja liikuntaan liittyen kaupungilla vahvaa perinnettä (mm. varsin tunnettu "urheilukaupungin" imago esim. palloilulajien kautta).
- Liikunta-asioissa kaupungissa matala kynnyks asukkaiden yhteydenotoille ja palveluissa yleisesti hyvää asiakaspalveluotetta
- Kaupungissa paljon aktiivista ja monipuolista paikallistason toimintaa liikunnassa sekä urheilussa ja tähän liittyvä "pienen mittakaavan yhteistyö" kaupungin ja paikallistoimijoiden välillä sujuvaa.
- Erityisenä kaupungin vahvuutena varuskunnan tuottama tuki paikalliseen liikuntatoimintaan (tiloja sekä liikunta-alan osaajia)

Heikkoudet / Uhat

- Liikunnan edistämiseen liittyvässä yhteistyössä ja työnjaoissa niin kaupunkiorganisaation sisällä kuin suhteessa erilaisiin kumppanitahoihin parantamisen ja selkiyttämisen paikkaa
- Viestinnässä kehittämistarpeita – esim. nettisivujen toimivuus, liikuntapaikkatietojen välitystavat ja ajantasaisuus (esim. ladut), kohderyhmien parempi huomioiminen viestintätavoissa ja -medioissa yms.
- Tiedon keräämisen ja hyödyntämisen toimintatavoissa sekä toimenpiteiden ennakoarvioinnin toimintamalleissa kehittämistä ("tiedolla johtaminen")
- Asukkaiden ja paikallistoimijoiden osallistamista syytä pyrkiä edelleen vahvistamaan sekä kehittämään luontevia osallistamistapoja

Poimintoja paikallisista kyselyaineistoista*

- Työikäisistä 90% tyytyväisiä kaupungin liikuntapalveluihin asiakaspalvelun näkökulmasta
- Ikääntyneistä 88% tyytyväisiä kaupungin liikuntapalveluihin asiakaspalvelun näkökulmasta
- Liikuntaseuroista 91% on tyytyväisiä kaupungin kanssa tehtävään yhteistyöhön, 9% arvioi sen heikoksi.

- Ikääntyneistä 49% tyytymättömiä "Kuntalaisten kuulemiseen ja osallistamiseen liikuntaa koskevissa asioissa". Työikäisissä vastaava luku 41%.
- Työikäisistä 37% tyytymättömiä "Liikuntapalveluista tiedottamiseen". Ikääntyneillä vastaava luku 32% .
- Aikuisväestöstä n. 40% arvioi, että "Tiedonpuute liikuntamahdollisuuksista" rajoittaa vähintään jonkin verran heidän liikunnan harrastamistaan / liikkumista.

* Kaupungin toteuttamat asukas- ja seurakyselyt vuosilta 2017-2021

Kehittämistyön suuntaviivat

Keskeiset toimenpidekokonaisuudet	Päätoimenpiteitä
<p>Yhteistyön vahvistaminen ydintoimijoiden välillä Liikkumisen edistämistyö on koko kaupungin yhteinen asia. Liikuntaohjelman eri toimenpiteiden jalkauttaminen käytännön tekemiseksi vaatii siten hyvää vuoropuhelua ja koordinoitua toimintaa kaupunkiorganisaation sisällä kuin suhteessa keskeisten sidosryhmien kanssa. Liikuntaohjelma antaa tähän hyvän yhteisen viitekehyksen.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Luodaan liikuntaohjelman jalkauttamista ja seurantaan ohjaava poikkihallinnollinen ohjausryhmä, joka vastaa ohjelman konkretisoimisesta vuositason tasoisiksi toimenpidesuunnitelmiksi. • Ohjausryhmään jäsenet kaikista liikkumishankkeiden toteuttamisen kannalta keskeisistä palveluyksiköistä. Ohjausryhmän vetovastuu liikuntatoimella. Ohjausryhmän käynnistäminen syksyllä 2023. Ohjausryhmä kokoontuu 3–4 kertaa vuodessa, ja se valmistelee ehdotukset • Kehitetään seurayhteistyön toimintamalleja sekä resursseja liikuntaohjelman tarpeiden ja tavoitteiden näkökulmasta mm. uudistamalla seurakohtaamisten toteutustapoja sekä seurojen osallistamista (mm. seurakyselyn päivittäminen v. 2023. Seurakehittämiseen liittyviin henkilö- ja osaamisresurssitarpeisiin haetaan ratkaisuja yhteistyössä liikunnan aluejärjestön kanssa. • Kehitetään yhteistyössä kaupungin eri toimijatahojen kanssa Kouvolan kiinnostavuutta liikunta-alan yritystoimijoiden investointikohteena. • Hyvinvoinnin edistämisen indikaattoreihin vastaaminen.
<p>Olosuhdeverkoston ja palveluiden optimointi Liikuntaohjelman kehittämistoimenpiteiden toteuttaminen edellyttää joltakin osin olemassa olevan tarjonnan (olosuhdeverkosto & palvelut) sopeuttamista, jotta ohjelman läpivienti on realistista kiristyvässä kuntataloudessa. Optimointi on perusteltua myös huomioiden mm. väestömäärän ja rakenteen muutokset sekä palveluiden laadun varmistaminen.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Tarkastellaan ohjelmakauden aikana kaupungin liikuntaolosuhdeverkostoa sekä liikuntaan liittyviä palveluita niiden määrällisten sopeuttamistarpeiden näkökulmasta. Tarkastelun kautta pyritään optimoimaan ko. palveluita vastaamaan niitä kaupungin käytössä oleviin palveluiden ylläpidon ja tuottamisen resursseihin sekä tehdyn liikuntaohjelman painotuksiin. Olosuhdeverkoston osalta tarkastelua sekä sopeuttamista on jo osittain tehty mm. v. 2019 laaditun ”Liikuntapaikkaverkostoseselvitys 2020–2030” pohjalta ja työtä tullaan jatkamaan ohjelmakauden aikana. • Haetaan aktiivisesti korvaavia ylläpidon tai palvelutuottamisen ratkaisuja mahdollisten poistuvien liikuntapaikkojen tai palveluiden osalta yhteistyössä paikallistoimijoiden (seurat, yritykset) kanssa.
<p>Viestinnän ja osallistamisen kehittäminen Oleellinen osa Liikuntaohjelman vaikuttavuutta syntyy aktiivisen viestinnän ja asukasosallistamisen kautta. Näiden osalta jatketaan aktiivista kehittämistyötä kohdistamalla kehittämispanostuksia erityisesti havaittujen ongelmakohtien poistamiseen, vahvistamalla ratkaisujen kohderyhmäkohtaisuutta sekä aktiivisen kokeilukulttuurin kautta.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Vahvistetaan edelleen liikuntaolosuhteisiin sekä -palveluihin liittyvää viestintää mm. kaupungin verkkosivuja ja muita viestintäkanavia kehittämällä (mm. some). Kehittämistyössä panostetaan erityisesti erilaisien kohderyhmien huomioimiseen sekä liikuntatiedon löydettävyyden parantamiseen (mm. vahvempi kaupungin tuottaman liikuntatiedon keskittäminen). • Kehitetään ja kirkastetaan Kouvolan ”urheilukaupunki-imagoon” liittyvää viestintää osana koko kaupunkiorganisaation viestinnän kehittämistä. • Jatketaan aktiivisesti kaupunkilaisten osallistamiseen liittyvien toimintamallien kehittämistä mm. uudistamalla eri kohderyhmille tehtyjen osallistamiskyselyiden toteuttamismallia sekä kokeilemalla ennakkoluulottomasti uusia osallistamistapoja erilaisten liikuntahankkeiden suunnitteluvaiheissa. • Parannetaan osallistamiskyselyiden ja muun liikuntapalveluihin liittyvän tietotuotannon jalkauttamista kaupunkiorganisaation eri toimijoille, kaupunkilaisille sekä muille keskeisille sidosryhmille. • Viedään eteenpäin kaupungin liikuntapalveluiden digitalisaation kehittämisen suunnitelmaa.

Ohjausryhmän jäsenet

Nita Ahola, lautakunnan varapuheenjohtaja / Liikunta- ja kulttuurilautakunta

Timo Lehmusmetsä, lautakunnan jäsen / Liikunta- ja kulttuurilautakunta

Tuija Ranta, lautakunnan jäsen / Liikunta- ja kulttuurilautakunta

Veikko Niemi, Sivistystoimenjohtaja

Teemu Mäkipaakkanen Liikuntapäällikkö

Kirke Roos, Liikuntapaikkapäällikkö

Marika Peltonen, Liikuntakoordinaattori

Kaisa Niilo-Rämä, Kaavoitusarkkitehti

Minna Vanhala Puistomestari

Sari Keskinen, Asiakasvastaava (perusopetus),

Kia Ojanen, Kehittämävastaava (Harrastamisen Kouvolan malli)

Johanna Lindstedt, Kasvun tuen päällikkö

Maritta Rihu, Koordinaattori (Nuorisopalvelut)

Ohjausryhmän työn tukea on toiminut North SportConsulting asiantuntijayritys, josta sisältötyöhön osallistuivat Jan Norra, Ari Karimäki ja Juha Heikkala

KOUVOLA

NORTHSPORT
CONSULTING